

цією торгівлі; розвитком аутсорсингу; появою нових фінансових інструментів; електронною торгівлею; універсалізацією фінансової діяльності; зростанням кількості людей пенсійного віку через збільшення середньої тривалості життя; посиленням урбанізації, що визначається розвитком великих міст, зростанням потреб у фінансових послугах; зростанням кількості іноземних інвесторів у формі фінансових інститутів.

Список літератури

1. Горловская И. Г. Дискуссионные вопросы теории и практики фінансових услуг / И. Г. Горловская. // Вестник Омского университета. Серия «Экономика». — 2008. — №2. — С. 145—152.

2. World Trade Organization Trade Statistics 2011 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2011_e/its11_toc_e.htm.

УДК 336.71:330.131.7

О. В. Ковальчук,

аспірант кафедри економічної теорії,
Львівська комерційна академія

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ У БАНКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ БАНКІВСЬКИМ І СТРАХОВИМ СЕГМЕНТАМИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Поглиблення інтеграційних процесів, які пов'язані із злиттям банківського та страхового бізнесу в Україні, створення фінансових супермаркетів, банківських об'єднань і стратегічних альянсів фінансових інституцій за участю банків, що виступають у ролі материнських структур та страхових компаній, зумовлено розширенням переліку пропонованих банками продуктів і послуг, посиленні конкурентних позицій на фінансовому ринку та підвищенні рівня прибутковості. Це веде до ускладнення існуючих форм взаємодії та партнерства між банками з однієї сторони та страховими компаніями з іншої. При цьому, важливим для банку є фінансова надійність і стабільність його контрагентів і партнерів, що не призведе до погіршення фінансового стану самого банку та не поставить під загрозу його діяльність. Зазначена ситуація

створює сприятливі умови для розробки та побудови у банку нових моделей фінансової взаємодії і співробітництва з страховими компаніями, при здійсненні обслуговування клієнтів, що у совою чергу зумовлює необхідність у виокремленні в системах управління ризиками в банку таких служб, які здійснювали б управління кредитним ризиком фінансових інституцій. Це дозволить попередити можливі загрози для функціонування банку, що пов'язані з співпрацею банківської установи з страховими компаніями, не порушуючи при цьому такі критерії оцінки ефективності ведення банківського бізнесу як безпечне вкладення фінансових ресурсів, орієнтація на одержання запланованого результату та здійснення довготривалої діяльності на фінансовому ринку.

Система управління кредитним ризиком фінансових інституцій у банку повинна забезпечувати реалізацію взаємопов'язаних у банку процедур і дій, які направлені на ідентифікацію вразливостей і загроз, вимірювання і оцінку величини експозиції ризику, контроль і моніторинг стану виконання управлінських рішень щодо застосування оперативних заходів впливу, спрямованих на оптимізацію величини ризику [1; 3; 5].

При здійсненні побудови та організації у банку системи управління кредитним ризиком фінансових інституцій для страхових компаній, першочерговим завданням є правильне розуміння сутності самого поняття «кредитний ризик фінансової інституції», а також визначення його видів виходячи з специфіки співпраці банківської установи з страховими компаніями.

Під кредитним ризиком фінансових інституцій слід розуміти наявний або потенційний ризик для надходжень чи капіталу, що характеризується можливим понесенням втрат при здійсненні операцій з фінансовими інституціями і пов'язаний з невиконанням або відсутністю можливості своєчасно та в повному обсязі виконати перед банком взяті на себе фінансові зобов'язання. Експозицією на кредитний ризик фінансової інституції для страхової компанії виступає заборгованість, яка може бути втрачена та є еквівалентною величині фінансових зобов'язань даного контрагента перед банком і стосується: сум страхових відшкодувань, які підлягають отриманню згідно укладеного між банком та страховою компанією договору (договорів), після настання страхового випадку (випадків); сум грошових коштів, які виступають у якості претензії за страховими полісами, що є забезпеченням по заборгованості страхової компанії або додатковим забезпеченням по її заборгованості перед банком (передача

прав із страхування окремих складових заставного майна, страхування життя та інше) [2].

Основними видами кредитного ризику фінансових інституцій для страхових компаній у банку є прямий і непрямий кредитний ризик. Прямий кредитний ризик фінансової інституції передбачає безпосереднє звернення банку до страхової компанії з приводу задоволення своїх фінансових вимог. Непрямий кредитний ризик фінансової інституції, характеризується наявністю у банку правових підстав на отримання надходжень зі страхових полісів, які становлять додаткове забезпечення кредитної заборгованості страхової компанії перед ним. Проводячи операції з страховими компаніями, які є нерезидентами, доцільно розглядати ризик країни. Якщо існують об'єктивні передумови до виникнення нестабільної економічної ситуації в країні і це може призвести до появи проблем з поверненням коштів від страхових компаній, центральний офіс яких розташований на території цієї країни, незважаючи на добрий фінансовий стан цих інституцій, ризик країни буде мати місце і може стосуватися відсутності можливостей здійснити трансфер з даної країни розміщених коштів, чи бути пов'язаний з накладенням адміністративної заборони на проведення валюто-обмінних операцій [1; 4; 5].

На наш погляд, організація у банках систем управління кредитним ризиком фінансових інституцій дозволить покращити практику співпраці банків з страховими компаніями, підвищити ефективність функціонування системи банківського ризик-менеджменту у цілому, забезпечуючи стабільну і надійну роботу банківських установ, а також сприятиме подальшій активізації взаємодії банківського і страхового сегментів фінансового ринку як національному так і міжнародному рівнях здійснення фінансової діяльності.

Список літератури

1. Пікус Р. В. Управління фінансовими ризиками [Текст]: навчальний посібник / Р. В. Пікус. — К.: Знання, 2010. — 598 с.
2. Страхування [Текст]: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. — К.: Знання, 2008. — 1019 с.
3. Управління банківськими ризиками [Текст]: навчальний посібник / за ред. Л. О. Примостки. — К.: КНЕУ, 2007. — 600 с.
4. Бригхем Ю., Эрхард М. Финансовый менеджмент [Текст]: пер. с англ. под ред. к.э.н. Е.А. Дорофеева. — СПб.: Питер, 2010. — 960 с.
5. Энциклопедия финансового риск-менеджмента [Текст]: под ред. А.А. Лобанова, А.В. Чугунова. — М.: Альпина Паблишер, 2003. — 786.